

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

Warszawa, data: 7 stycznia 2026 r.

znak sprawy: DKK-VII.054.1.2025.NJ

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 13362 Pana Posła Krzysztofa Bosaka oraz grupy Posłów w sprawie planowanego zakupu satelitów telekomunikacyjnych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz udziału Polski w programie IRIS²

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację, przedstawiam następujące informacje w zakresie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR).

Ad 1.

Podjęcie działań w kierunku zapewnienia Polsce bezpiecznych zdolności łączności satelitarnej wynika wprost z obowiązujących krajowych dokumentów strategicznych oraz przepisów prawa powszechnie obowiązującego.

Po pierwsze, kierunek ten znajduje umocowanie w *Polskiej Strategii Kosmicznej*, przyjętej przez Radę Ministrów w 2017 r., która:

- wskazuje rozwój zdolności satelitarnych jako kluczowy cel państwa,
- w ramach celu szczegółowego nr 3 przewiduje konieczność zapewnienia administracji i służbom dostępu do usług satelitarnych systemów łączności, szczególnie w sytuacjach kryzysowych i w obszarze bezpieczeństwa narodowego.

Po drugie, ustawodawca w *ustawie z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej* nałożył na Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji obowiązek organizacji i nadzoru nad Systemem Bezpiecznej Łączności Państwowej (SBŁP). Ustawa enumeratywnie wymienia łączność satelitarną –

w tym umożliwiającą przekaz informacji niejawnych – jako jeden z pięciu podsystemów SBŁP, którego zapewnienie stanowi obowiązek państwa.

Uruchomienie programu IRIS² przez Unię Europejską wynika z *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/588*, które ustanawia EU Secure Connectivity Programme (IRIS²). Rozporządzenie to obowiązuje bezpośrednio w państwach członkowskich, a jego celem jest zapewnienie Europie bezpiecznej, odpornej i autonomicznej infrastruktury łączności satelitarnej, przeznaczonej dla administracji publicznej, służb, zarządzania kryzysowego oraz obronności.

W połowie 2025 r. Polska, podobnie jak inne państwa UE, została poinformowana przez Komisję Europejską o możliwości przesunięcia niewykorzystanych środków KPO m.in. na inwestycje związane z IRIS². MFiPR oraz MSWiA rozpoczęły rozmowy z KE i prace analityczne w celu określenia zakresu zaangażowania.

Włączenie Polski w IRIS² stanowi zatem realizację celów strategicznych państwa oraz wykonanie ustawowych obowiązków MSWiA w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa komunikacyjnego państwa.

Ad 2.

Żaden dokument strategiczny nie określa liczby satelitów jako parametru docelowego. Dokumenty te formułują cel funkcjonalny, tj. zapewnienie Polsce bezpiecznej i odpornej infrastruktury łączności satelitarnej o odpowiedniej przepustowości i zasięgu.

Określenie parametrów technicznych tej łączności pozostaje w ustawowej właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji jako organu odpowiedzialnego za SBŁP.

Na podstawie analiz wykonanych przez Polską Agencję Kosmiczną (POLSA) i Europejską Agencję Kosmiczną (ESA) stwierdzono, że:

- szacowane zapotrzebowanie służb państwowych przekracza 50 Gbps,
- Siły Zbrojne RP zgłaszają potrzeby rzędu 30 Gbps,
- Policja: 30–50 Gbps,

czyli poziom transferu danych przewidziany dla Polski w ramach podziału dotychczasowych zasobów IRIS² nie zaspokoi pełnego zapotrzebowania.

Z powyższego wynika konieczność zwiększenia krajowych zasobów przepustowości, co może polegać m.in. na wniesieniu odpowiedniego wkładu w konstelację IRIS².

Ponadto, konsorcjum SpaceRISE, odpowiadające za realizację IRIS², prowadzi prace nad:

- wyposażeniem elementów konstelacji IRIS² na średniej orbicie (MEO) w kanały taktycznej łączności satelitarnej w paśmie UHF,
- przygotowaniem dedykowanej usługi wojskowej, o ile zostanie na nią formalnie zgłoszone zapotrzebowanie przez państwa członkowskie.

Pozwala to na budowę spójnego, komplementarnego systemu łączności integrującego potrzeby cywilne i wojskowe. Liczba satelitów jest więc konsekwencją wymaganego poziomu zdolności operacyjnych, a nie wprost wyrażonym w dokumentach strategicznych parametrem.

Ad 3.

Dokumenty strategiczne RP, w tym Polska Strategia Kosmiczna, nie zawierają odrębnych rekomendacji co do przekazywania „zakupionych ze środków narodowych satelitów” do konstelacji zarządzanych na poziomie unijnym. Określają natomiast:

- konieczność rozwijania zdolności satelitarnych,
- potrzebę wzmacniania współpracy międzynarodowej, w tym w ramach UE i ESA,
- dążenie do podnoszenia bezpieczeństwa i odporności systemów komunikacyjnych.

Model funkcjonowania IRIS² wynika natomiast z unijnego rozporządzenia, które:

- ustanawia EU Secure Connectivity Programme (IRIS²) jako wspólną infrastrukturę unijną,
- określa zasady zarządzania konstelacją satelitarną na poziomie UE,
- przewiduje współdzielone, bezpieczne usługi łączności dla państw członkowskich.

Zwiększony udział RP w programie IRIS² oznacza zatem wykorzystanie ram prawnych ustanowionych przez prawo UE do zapewnienia efektywnej i dostępnej w relatywnie krótkim czasie bezpiecznej komunikacji satelitarnej. Polska, jako kraj członkowski UE będzie miała dostęp do całości konstelacji programu IRIS², nie tylko do satelitów, które będą sfinansowane dzięki wkładowi krajowemu.

Ad 4.

W okresie październik- listopad 2025 r. odbyto szereg spotkań w ramach międzyresortowej współpracy administracji rządowej. W szczególności:

- 1 października 2025 r.: narada dot. możliwości udziału polskiego przemysłu w IRIS² w MRiT;
- 17 października 2025 r.: prezentacja konsorcjum SpaceRISE dla polskich przedsiębiorstw (KE + POLSA);
- 22 i 29 października 2025 r.: uzgodnienia międzyresortowe z udziałem MFiPR, MSWiA, MON, MC oraz POLSA.

Spotkania te stanowiły podstawę do wypracowania skoordynowanego stanowiska państwa w sprawie udziału Polski w IRIS².

Dialog z KE toczył się od września br. celem ustalenia zasad, na jakich następuje przekazanie wkładu środków z KPO do IRIS² i zakresu kwalifikowanych działań.

- spotkania z KE z udziałem resortów organizowane przez MFiPR: 24 lipca, 1 sierpnia, 25 sierpnia br.
- spotkania bilateralne MFiPR z KE: 10 października, 3 listopada br.
- bilateralne kontakty MSWiA z KE.

Ad 5.

MSWiA, zgodnie z ww. mandatem ustawowym od początku odpowiadało za kwestie merytoryczne udziału Polski w programie IRIS². W tym procesie MFiPR odpowiadał za kwestie formalne, związane z negocjacjami z KE zmiany KPO. MSWiA, zgodnie z informacjami posiadanymi przez MFiPR, na bieżąco konsultowało kwestie merytoryczne z MON, MC, POLSA.

MSZ zostało poinformowane w zakresie dotyczącym zobowiązań międzynarodowych RP i współpracy z organami UE.

Ad 6.

17 października 2025 r. odbyło się spotkanie on-line z udziałem KE, konsorcjum SpaceRISE, POLSA oraz ponad 40 przedstawicieli polskich firm i instytucji badawczych. Uczestnikom przedstawiono zasady udziału w programie, procedury ESA, ścieżki wejścia do łańcucha dostaw oraz warunki ubiegania się o kontrakty.

Podkreślono, że wczesne włączenie się polskich podmiotów w rozwój segmentu satelitarne w ramach IRIS² stanowi realną i istotną szansę dla krajowego sektora kosmicznego.

Ad 7.

POLSA dokonała oceny zdolności krajowego przemysłu do udziału w programie IRIS². Wskazano na istniejące kompetencje w obszarze technologii komunikacji satelitarnej, integracji systemów oraz usług danych. Jednocześnie zwrócono uwagę na ograniczenia wynikające z faktu, że zasadnicze decyzje wykonawcze dotyczące architektury systemu IRIS² zostały podjęte przed wyborem konsorcjum SpaceRISE.

Ad 8.

Program IRIS² podlega unijnym zasadom zamówień publicznych oraz procedurom ESA, które:

- nie dopuszczają offsetu ani wymogów lokalizacji produkcji,
- wymagają pełnej konkurencyjności i równego traktowania podmiotów z państw członkowskich.

W związku z powyższym nie jest możliwe określenie udziału procentowego, jaki przypadnie polskim firmom. Udział ten będzie zależał od wyników otwartych postępowań.

Mimo braku możliwości formalnego narzucenia offsetu, strona polska konsekwentnie zabiega o jak najszersze włączenie krajowych przedsiębiorstw do łańcucha dostaw poprzez dialog z KE i partnerami programu.

Ad 9.

Kwestie dotyczące założeń kosztowych, analiz rynku, parametrów technicznych oraz rozeznania cenowego pozostają w gestii MSWiA, jako organu właściwego do ustalania potrzeb w zakresie łączności satelitarnej w ramach SBŁP.

Ad 10.

Wydatki RP w ramach programu IRIS² nie stanowią bezzwrotnego transferu środków za granicę, lecz:

- mają charakter strategicznej inwestycji kapitałowej w dostęp do unijnego systemu bezpiecznej łączności satelitarnej,
- służą wzmocnieniu bezpieczeństwa narodowego, odporności infrastruktury krytycznej oraz rozwoju autonomicznych zdolności komunikacyjnych,
- są warunkiem uzyskania dostępu do określonych funkcjonalności i technologii objętych wspólnym programem UE.

Jednocześnie uczestnictwo w programie:

- stwarza możliwości włączenia polskich przedsiębiorstw do europejskiego łańcucha dostaw wysokich technologii kosmicznych,
- może wspierać rozwój krajowych kompetencji w obszarze technologii satelitarnych.

MFIPR nie posiada informacji o realizacji odrębnego, krajowego programu budowy narodowych satelitów telekomunikacyjnych w horyzoncie 5–10 lat.

Ad 11.

Program IRIS² znajduje się w początkowej fazie realizacji (wybór konsorcjum – listopad 2024 r., umowa wykonawcza – grudzień 2024 r.; od 2025 r. – stopniowe uruchamianie fazy projektowania i budowy infrastruktury).

Na obecnym – wczesnym – etapie wdrażania programu:

- główne zadania realizują podmioty dysponujące już rozwiniętymi zdolnościami technologicznymi i operacyjnymi,
- udział przedsiębiorstw i instytucji badawczych z poszczególnych państw członkowskich, w tym Polski, dopiero się kształtuje, wraz z ogłaszaniem kolejnych otwartych postępowań przetargowych.

W związku z tym:

- nie jest możliwe obecnie wskazanie dokładnej liczby polskich podmiotów zaangażowanych w IRIS²,
- nie można określić łącznej wartości pozyskanych przez nie kontraktów,
- nie jest także możliwe podanie procentowego udziału polskich kontraktów w całkowitym budżecie programu.

Wielkość ta będzie zależała od wyników przyszłych, otwartych postępowań oraz konkurencyjności ofert składanych przez polskie podmioty.

Ad 12.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji jest w Polsce:

- instytucją właściwą do zarządzania unijnymi usługami GOVSATCOM oraz Secure Connectivity (IRIS²),
- organem odpowiedzialnym za krajową koordynację implementacji tych usług, nadzór nad ich realizacją oraz zapewnienie zgodności działań z polityką bezpieczeństwa państwa.

Od początku funkcjonowania programu IRIS² rząd RP, za pośrednictwem właściwych resortów i instytucji (MSWiA, MFiPR, MRiT, MC, MON, POLSA), podejmuje działania obejmujące:

- współpracę z Komisją Europejską i ESA w zakresie kształtowania zasad uczestnictwa i interpretacji przepisów programu,
- udział w pracach i konsultacjach na forum unijnym dotyczących kształtu programu i możliwości udziału państw członkowskich,
- organizację spotkań informacyjnych i konsultacyjnych dla polskich przedsiębiorstw i instytucji naukowych,
- zapewnianie przepływu informacji o harmonogramie, zasadach postępowania oraz potencjalnych obszarach współpracy z konsorcjum SpaceRISE i ESA.

Celem tych inicjatyw jest wczesne włączenie polskich podmiotów w rozwój programu oraz maksymalne zwiększenie ich udziału w europejskim łańcuchu dostaw technologii satelitarnych.

Przedstawione działania pozostają zgodne z obowiązującymi dokumentami strategicznymi Rzeczypospolitej Polskiej, przepisami prawa unijnego oraz ustawowymi kompetencjami właściwych ministrów. Udział Polski w programie IRIS² jest elementem wzmocnienia odporności i bezpieczeństwa państwa, a jednocześnie stwarza szansę dla rozwoju krajowego sektora kosmicznego.

Z poważaniem

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

/podpisano elektronicznie/